

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără citirea părților recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

*Vasilcov Veaceslav Xxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în r-l Xxxxx, sat. Xxxxx;*

*Grișciuc Andrei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în r-l Xxxxx, sat. Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță:*** 17.05.2016 – 27.02.2018;
- 2. instanța de apel:*** 29.03.2018 – 05.06.2018;
04.04.2019 – 24.10.2019;
- 3. instanța de recurs:*** 13.08.2018 – 26.02.2019;
30.01.2020 – 30.06.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 27 februarie 2018, s-a încetat procesul penal în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Vasilcov Veaceslav, activând în funcția de ofițer de investigații al biroului zonal Poliție Criminală al sectorului de poliție nr. 3 (Sărăteni) al Inspectoratului de Poliție Leova, fiind numit în această funcție prin ordinul nr. 287 ef. din 16.05.2014 și fiind, astfel, conform art. 123 alin. (2) din Codul penal persoană publică, contrar prevederilor art. 3 din Convenția

Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art. 10 alin. (1), alin. (3), art. 11 alin. (8) și (9) din Codul de procedură penală, art. (4), art. 18, art. 26 alin. (1) lit. a), art. 28 alin. (1) lit. g), art. 35 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului; art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1275-XII din 15.02.1993, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale și a armelor de foc, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 19.06.2014 care-1 obligau să-și desfășoare activitatea exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, să nu aplice, să nu încurajeze și nu tolereze tortura, tratamentul inuman sau degradant, să nu maltrateze pe nimeni fizic sau psihic, să nu aplice acțiuni sau metode care creează pericol pentru viața și sănătatea omului, să aplice forța fizică și mijloacele speciale doar în strictă conformitate cu legea și în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor poliției, să evite aplicarea forței fizice, pe cât posibil, împotriva minorilor, să apere viața, integritatea corporală, sănătatea și libertatea persoanei, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al autorității din care face parte - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel la 16 octombrie 2015, în perioada de timp 12:30 - 14:30, polițistul Vasilcov Veaceslav, împreună cu șeful de post, ofițer superior de sector al postului de poliție Cneazevca al sectorului de poliție nr. 3 (Sărăteni) al Inspectoratului de Poliție Leova, Grișciuc Andrei, fiind investit cu funcție de prevenirea, curmarea și descoperirea infracțiunilor, în scopul de a obține de la minorii Remiță Viorel și Grinco Alexandru recunoașterea sustragerii bunurilor materiale din casa cet. Vacula Elena, din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, i-au luat de acasă și de la ore pe minorii respectivi, fără permisiunea și în lipsa părinților, după care, i-au purtat cu automobilul personal prin satul Orac și în preajma satului. Tot atunci, cu consimțământul expres și tacit al colegului Grișciuc

Andrei, cet. Vasilcov Veaceslav i-a încătușat pe minori, i-a amenințat cu aplicarea forței fizice și chiar a aplicat lui Remiță Viorel o lovitură cu palma în regiunea feții. Ulterior, în timp ce se aflau în fâșia forestieră din preajma satului Cneazevca, cet. Vasilov Veaceslav, cu consimțământul expres și tacit al șefului de post Grișciuc Andrei, l-a încătușat pe minorul Remiță Viorel de un copac și l-a ținut în așa poziție circa 20-30 minute, acțiuni care în cumul cu cele înlăptuite anterior au cauzat victimelor dureri fizice și psihice puternice.

Grișciuc Andrei, activând în funcția de șef de post, ofițer superior de sector al postului de poliție Cneazevca al sectorului de poliție nr. 3 (Sărăteni) al Inspectoratului de Poliție Leova, fiind numit în această funcție prin ordinul nr. xxxx din 19.09.2014 și fiind, astfel, conform art. 123 alin. (2) din Codul penal persoană publică, contrar prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art. 10 alin. (1), alin. (3), art. 11 alin. (8) și (9) din Codul de procedură penală, art. (4), art. 18, art. 26 alin. (1) lit. a), art. 28 alin. (1) lit. g), art. 35 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului; art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 din Legea nr.218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1275-XII din 15.02.1993, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale și a armelor de foc, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 19.06.2014 care-1 obligau să-și desfășoare activitatea exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, să nu aplice, să nu încurajeze și nu tolereze tortura, tratamentul inuman sau degradant, să nu maltrateze pe nimeni fizic sau psihic, să nu aplice acțiuni sau metode care creează pericol pentru viața și sănătatea omului, să aplice forța fizică și mijloacele speciale doar în strictă conformitate cu legea și în cazul în care metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea atribuțiilor poliției, să evite aplicarea forței fizice, pe cât posibil, împotriva minorilor, să apere viața, integritatea corporală, sănătatea și libertatea persoanei, să aibă un comportament demn și respectuos pentru persoane, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită, prin activitatea sa publică, prestigiul funcției sau al

autorității din care face parte - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel la 16 octombrie 2015, în perioada de timp 12:30- 14:30, polițistul Grișciuc Andrei , împreună cu ofițerul de investigații al biroului zonal Poliție Criminală al sectorului de poliție nr. 3 (Sărăteni) al Inspectoratului de Poliție Leova, Vasilcov Veaceslav, fiind investit cu funcție de prevenirea, curmarea și descoperirea infracțiunilor, în scopul de a obține de la minorii Remiță Viorel și Grinco Alexandru recunoașterea sustragerii bunurilor materiale din casa cet. Vacula Elena, din s. Orac, r-nul Leova, i-au luat de acasă și de la ore pe minorii respectivi, fără permisiunea și în lipsa părinților și i-au purtat cu automobilul personal al colegului Vasilcov Veaceslav prin satul Orac și în preajma satului. Tot atunci, cet. Grișciuc Andrei a admis prin consimțământul său expres și tacit ca colegul său Vasilcov Veaceslav să-i încătușeze pe minori, să-i amenințe cu aplicarea forței fizice și chiar să-i aplice lui Remiță Viorel o lovitură cu palma în regiunea feții. Ulterior, în timp ce se aflau în fâșia forestieră din preajma satului Cneazevca, Grișciuc Andrei, a admis prin consimțământul său expres și tacit ca polițistul Vasilcov Veaceslav să-l încătușeze pe minorul Remiță Viorel de un copac și să-l țină în așa poziție circa 20-30 minute, acțiuni care în cumul cu cele înfăptuite anterior au cauzat victimelor dureri fizice și psihice puternice.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-l Leova, Grigoraș Valentina, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 12 ani.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că:

- instanța de judecată neîntemeiat a încetat procesul penal în privința acestora, considerând că odată cu emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, urmează a fi calculat termenul calității de bănuït a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, din 04.11.2015, deoarece odată cu pornirea urmăririi penale organul de urmărire penală a început procesul de administrare a probelor, iar în urma acumulării acestora, la 13.04.2016, lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei le-a fost înaintată învinuirea, astfel, reieșind din prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, nu a fost depășit termenul de bănuït de 3 luni de zile;

- articolul 63 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede expres și exhaustiv că persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuït prin procesul-verbal de reținere,

ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și prin ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț;

- aliniatul (2) pct. 3) al art. 63 din Codul de procedură penală, prevede că organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncțiilor săi mai mult de 6 luni;

- în speță, în privința cet. Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei nu a fost dispus careva act procesual din rândul celor menționate în art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală, în virtutea căruia numiții ar fi obținut calitatea de bănuț în cauza penală nr. 2015238011, termenele prevăzute la alin. (2) pct. 3) al art. 63 din Codul de procedură penală nefiind aplicabile situației;

- conform art. 65 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală învinuiții Vasilcov Victor și Grișciuc Andrei au avut dreptul să atace, în modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală. Însă, nici la una din aceste faze a procesului penal nici unul din inculpați, ori apărătorii acestora, nu au atacat cu plângeri, în modul stabilit de lege, actele procedurale, la care instanța de judecată face referire;

- la momentul începerii urmării penale până la punerea cet. Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei sub învinuire, numiților nu numai că nu le-a fost atribuită careva calitate procesuală ci cu participarea lor nu au fost efectuate alte acțiuni de urmărire penală, în privința lor nu au fost dispuse și efectuate careva măsuri speciale de investigații, aceștia continuând fără careva restricții activitatea în cadrul IP Leova;

- instanța eronat a considerat ca fiind lovite de nulitate ordonatele de punere sub învinuire din 13.04.2016, privind punerea sub învinuire a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, deoarece potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii când partea este prezentă, sau la terminarea urmării penale - când partea ia cunoștința de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță;

- încălcarea procesuală la care se referă instanța nu se atribuie la încălcările prevăzute de alin. (2) art. 251 Cod de procedură penală, iar în cazul în care nu a fost invocată în cursul efectuării acțiunii sau la terminarea urmării penale, nu mai poate fi invocată la examinarea cauzei. Astfel, nici la înaintarea învinuirii și nici la luarea de cunoștință cu materialele cauzei penale atât Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei cât și apărătorii acestora nu au contestat legalitatea ordonanței de punere sub învinuire.

4. Prin decizia Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat din 05 iunie 2018, s-a respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței prima instanță a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, care au dus la pronunțarea unei sentințe cu soluția corectă, deoarece au fost elucidate circumstanțele care înlătură răspunderea penală a inculpaților pentru săvârșirea infracțiuni prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a) , b), c) Cod penal.

Aplicarea corectă de către prima instanță a legii, soldată cu judecarea justă a cauzei, a determinat instanța de apel să respingă apelul și să mențină integral sentința atacată, fără a pronunța o nouă hotărâre.

Argumentele invocate de către procuror în cererea sa de apel, instanța de apel le-a considerat nefondate, fără suport juridic, fiind interpretată eronat legislația procesual-penală, deoarece prima instanță corect a dispus soluția de încetare pentru motivele invocate.

Potrivit materialelor cauzei, instanța de apel a constatat că la data de 04 noiembrie 2015, de către procurorul în procuratura raionului Leova, Valentin Baidaus a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale, unde în dispozitivul ordonanței indică „ pornirea urmăririi penale pe faptul torturării minorilor Remiță Viorel și Grinco Alexandru de către colaboratorii IP Leova Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei în baza art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal. Efectuarea urmăririi penale pe cauza dată, fiind numită procurorul Grigoraș Valentina” (vol. I, f.d. 1).

Instanța de apel a menționat că organul de urmărire penală din start a exclus apariția cărorva suspiciuni față de alte persoane, motiv pentru care, corect a statuat prima instanță că „ *calitatea de bănuț în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei a fost atribuită acestora din momentul urmăririi penale, adică 04.11.2015 și a expirat de drept la 04.02.2016, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să înainteze învinuirea lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei sau să-i scoată de sub urmărire penală*”.

Instanța de apel a conchis, că prin ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 04 noiembrie 2015, organul de urmărire penală pentru prima dată expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, însoțită de calificarea juridica -penală a acestei fapte și dincolo de orice dubiu indică că, persoanele concrete sunt urmărite penal pentru această faptă, astfel că organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a unei infracțiuni față de persoane concrete.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în sensul dispoziției art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată

acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, în speță aceste persoane fiind Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, însoțită de calificarea juridico-penală a faptei. Astfel, organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja, iar în continuare toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acesteia.

Totodată instanța de apel, a consemnat și despre statuările din jurisprudența constatată a Curții Europene, în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca o notificare oficială care emană de la autoritatea competentă a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită.

Totodată instanța de apel, a ținut necesar să specifice faptul că, în decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 123g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 274 alin. (7) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (începerea urmăririi penale) nr. 12 din 07.02.2017 (Monitorul Oficial nr.8 91/38 din 24.03.2017) s-a indicat expres că toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter, „*sui generalis*” concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

Instanța de apel a mai notat că, pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare a urmăririi penale, aceasta se rezumă la constatarea faptei infracționale (in rem), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (in persona), această regulă fiind aplicabilă și la etapa pornirii urmăririi penale, așadar în ordonanța de începere a urmăririi penale s-a menționat doar fapta care a condiționat emiterea acesteia (in rem), de altfel în cazul existenței unei bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către persoana concretă, organul de urmărire penală în asemenea situație trebuie să acorde toate garanțiile caracteristice acuzației în materie penală.

Instanța de apel a reiterat faptul că, organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către persoane determinate deja și în continuare toate acțiunile organului de urmărire penale sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acestora, luând în considerație faptul că ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit în sensul

dispoziției art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată cea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, aceste persoane în speță fiind Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, însoțită de calificarea juridico-penală a faptei se impune concluzia că, calitatea de bănuit în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei li-a fost atribuită acestora din momentul pornirii urmăririi penale, adică din 04.11.2015 și a expirat de drept la 04.02.2016, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să înainteze învinuirea lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei sau să-i scoată de sub urmărire penală.

Instanța de apel a reținut faptul că în calitate de bănuit în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenilor prevăzuți la art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, i s-a creat persoanei convingerea fermă că nu mai este bănuită și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

Instanța de apel a reiterat faptul că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumera și faptul că carențele autorităților nu pot fi imputabile părților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă, ceea ce a fost realizat în speță de către prima instanță, prin dispunerea încetării procesului penal în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, astfel fiind respectate drepturile inculpaților garantate atât de Codul de procedură penală, de Constituția Republicii Moldova, cât și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Central, Sârbu Lilia care indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- instanța de apel nu a luat în considerație prevederile art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede expres și exhaustiv că persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuit prin: procesul – verbal de reținere, ordonanța sau încheierea de aplicare a măsurii preventive neprivative de libertate și prin ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit;

- conform alin. (1) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul emiterii a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta;

- la pornirea urmăririi penale și în continuare în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei nu a fost dispus careva act procesual din rândul celor menționate la art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penale, în virtutea căruia numiții ar fi obținut calitatea de bănuț în cauza penală;

- procesul penal include mai multe faze, și potrivit art. 64-66 Cod de procedură penală, bănuțul, învinuțul și inculpatul la fiecare fază a urmăririi penale ori a judecării cauzei dispune de un șir de drepturi și obligații, astfel conform art. 65 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală învinuții au avut dreptul să atace în modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală;

- prin decizia Curții Constituționale nr. 25 din 29.03.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 20g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (1) punctele 1)-3) și alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală (recunoașterea calității de bănuț a persoanei), unde în pct. 25, 27, 29 este menționat că noțiunea de „ *acuzatie în materie penală* ” trebuie înțeleasă în sensul articolului 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „ notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea de existența sau lipsa unor „ repercursiuni importante pentru situația persoanei” Curtea reține că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț reglementate de art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „ *acuzatie în materie penală* ” în sensul Convenției, și anume la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale” prin urmare, Curtea reține că articolul 63 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț, însă, prin excepția instituită de alin. (1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituția Republicii Moldova;

- de la momentul începerii urmăririi penale până la punerea cet. Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei sub învinuire, numiților nu numai că nu le-a fost atribuită careva calitate procesuală, ci cu participarea lor nu au fost efectuate careva acțiuni de urmărire penală, în privința lor nu au fost dispuse și efectuate careva măsuri speciale de investigații, aceștia continuând fără careva restricții activitatea în cadrul IP Leova, astfel prin faptul începerii urmăririi penale nu au fost create repercursiuni importante asupra situației persoanelor;

- instanța eronat a considerat ca fiind lovite de nulitate ordonanțele de punere sub învinuire lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei din 13.04.2016, deoarece potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală - încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță, încălcarea procesuală la care se referă instanța de fond și instanța de apel nu se atribuie la încălcările prevăzute de alin. (2) art. 251 Cod de procedură penală, iar în cazul în care nu au fost invocate în cursul efectuării acțiunii sau la terminarea urmăririi penale, nu mai poate fi invocată la examinarea cauzei;

- nici la înaintarea învinuirii și nici la luarea de cunoștință cu materialele cauzei penale, atât Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei cât și apărătorii acestora nu au contestat legalitatea ordonanței de punere sub învinuire;

- instanța de apel greșit a interpretat prevederile legislației procedural penale privind reluarea urmăririi penale și greșit a ajuns la concluzia, că, reluarea urmăririi penale a avut loc contrar prevederilor art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, deoarece Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, de facto nu întrunesc nici una din acele trei condiții de aplicare a dreptului de a nu fi urmărit penal, judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, adică, aceștia pentru fapta imputată lor, nu au fost anterior condamnați ori achitați printr-o hotărâre irevocabilă, sau să fi fost scoși de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului, care să aibă calitatea de lucru judecat.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 05 iunie 2018, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că, verificând legalitatea hotărârilor atacate sub aceste aspecte, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală invocat de către recurent și-a găsit confirmarea în cauza dată în sensul invocat, sub aspectul că lipsesc motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Sub acest aspect instanța de recurs a menționat că deși instanțele de fond au dispus încetarea procesului penal în privința inculpaților Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală,

acestea și-au motivat superficial soluția, fără să evidențieze care anume circumstanțe de fapt și de drept au servit drept temei de a emite astfel de soluție.

Analizând materialele cauzei instanța de recurs a constatat că la 04 noiembrie 2015 de către organul de urmărire penală a or. Leova a fost dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul torturării minorilor Remiță Viorel și Grinco Alexandru de către colaboratorii IP Leova – Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei (f.d. 1 Vol. I), fără a fi recunoscuți în calitate de bănuți, la 13 aprilie 2016 de către organul de urmărire penală au fost emise ordonanțele de punere sub învinuire a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei în baza art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal (f.d. 69-70, 77-78, Vol. I).

De către instanțele de fond a fost reținut ca temei de încetare a procesului penal faptul că *„calitatea de bănuț inculpaților Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei a fost atribuită acestora din momentul pornirii urmăririi penale - 04 noiembrie 2015 și a expirat de drept la 04 februarie 2016, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să înainteze învinuirea, sau să-i scoată de sub urmărire penală.”*

Instanța de recurs a considerat neîntemeiată concluzia instanțelor de fond la acest capitol, deoarece art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că *„bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, totodată conform art. 65 alin. (1) Cod de procedură penală „învinuitul este persoana fizică față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire”* prin urmare calitatea de învinuit o poate avea persoană în privința căreia a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire fără a fi obligatoriu ca această persoană să preceadă mai întâi calitatea de bănuț.

Instanța de recurs specifică că noțiunea de *„acuză în materie penală”* trebuie înțeleasă în sensul art. 6 § 1 CEDO și urmează a fi definită ca drept *„o notificare oficială, venită din partea autorităților competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”*, definiție care depinde de existența sau lipsa unor *„repercusiuni importante pentru situația persoanei (Ibrahim și alții v. Regatul Unit, [MC], hotărârea din 13 septembrie 2016, § 249; Simeonovi v. Bulgaria, hotărârea din 12 mai 2017, § 110).*

Astfel, instanța de recurs a reținut faptul că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț reglementate de art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală presupun în sensul Convenției *„notificarea oficială din partea autorităților competente, privind suspiciunile referitoare la comiterea faptei penale.”*

Sub acest aspect instanța de recurs a evidențiat faptul că în speța dată instanțele de fond greșit au apreciat ordonanța de pornire a urmăririi penale drept un act care

presupune „o notificare oficială, venită din partea autorităților competente”, or nu au urmat careva repercusiuni importante.

Din cele menționate, instanța de recurs a remarcat că aprecierea existenței sau a absenței unor repercusiuni importante pentru situația persoanei reprezintă factorul determinant sub aspectul unei „*acuzării în materie penală*”, în sensul art. 6 § 1 CEDO, cât și sub aspectul dispozițiilor art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală.

Astfel că art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală reprezintă în sine o excepție de la art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, excepția constând în faptul că în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuit în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

Deși din momentul emiterii ordonanței de pornire a urmăririi penale și până la emiterea ordonanțelor de punere sub învinuire au fost efectuate mai multe acțiuni de urmărire penală, acestea nu au fost în măsura de a crea careva repercusiuni importante asupra situației inculpaților, or aceștia și-au continuat activitatea fără a fi supuși unor restricții în cadrul IP Leova.

Totodată instanța de recurs a reținut că art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală prevede o listă **exhaustivă** de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuit, excepție la cele invocate supra pot servi prevederile art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, în care legislatorul a stabilit anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, instanța de recurs a menționat că de către organul de urmărire penală nu au fost admise careva încălcări a legislației în vigoare în momentul în care lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei li s-a înaintat învinuirea, or la acel moment ei nu aveau calitate de bănuiți.

Totodată instanța de recurs a considerat eronată concluzia instanțelor de fond cu privire la nulitatea ordonanțelor de punere sub învinuire a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei din 13 aprilie 2016, astfel că conform art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală „*încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.*”

După cum urmează din materialele cauzei la prezentarea materialelor cauzei învinuiților și apărătorilor acestora (f.d. 126-127 Vol. I) ultimii au solicitat efectuarea unei expertize psihologico-psihiatrice repetate a părților vătămate Remiță Viorel și Grinco Alexandru, solicitarea fiind respinsă de către procuror (f.d 128 Vol. I), ulterior la 30 martie 2017 de către prima instanță a fost emisă încheierea prin care s-a dispus efectuarea expertizei psihologico-legală suplimentară (f.d. 275-277 Vol. I).

Având în vedere faptul că atât la înaintarea învinuirii cât și la luarea de cunoștință cu materialele dosarului apărarea cât și inculpații nu au invocat careva încălcări ale prevederilor legale care ar duce la anularea ordonanțelor de punere sub învinuire, instanța de recurs a considerat că aceste ordonanțe prin neatacare în termen au fost acceptate de partea apărării.

Instanța de recurs a ținut să menționeze faptul că concluzia instanțelor de fond cu privire la încetarea procesului penal în privința inculpaților Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei este una pripită, lipsită de argumentare juridică, cauza fiind examinată superficial fără a ține cont de circumstanțele de fapt și de drept enumerate supra, iar eroarea admisă de ambele instanțe inferioare nu poate fi corectată de instanța de recurs ordinar, motiv din care urmează a fi admis recursul declarat de procuror, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2019, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat decătre procuror cu menținerea sentinței.

7.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, examinând sentința atacată, a apreciat că instanța de fond a reținut o stare de fapt bazată pe probe concludente și just interpretate și că în raport cu aceasta, în mod judicios s-a stabilit vinovăția inculpaților Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, conform indicilor: *tortura, adică provocarea de dureri și suferințe, fizice și psihice puternice asupra a 2 persoane minore, cu scopul de a obține de la acestea informații și mărturisiri, dureri și suferințe provocate de către 2 persoane publice, precum și cu consimțământul expres și tacit al unor asemenea persoane.*

Totodată, prima instanță întemeiat, a încetat procesul penal din motivul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a constatat că, prin ordonanța din 04 noiembrie 2015 (f.d. 1) de către procurorul raionului Leova a fost pornită urmărirea penală în privința colaboratorilor IP Leova, Vasilcov Veaceslav și Andrei Grișciuc conform semnelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, fiind numit pentru efectuarea urmăririi penale procurorul în Procuratura raionului Leova.

Prin Ordonanța enunțată, organul de urmărire penală pentru prima dată expune

fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de persoanele concrete și anume Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, însoțită de calificarea juridico-penală a acestei fapte și dincolo de orice dubiu indică că, persoanele concrete sunt urmărite penal pentru această faptă.

Prin Ordonanțele din 13 aprilie 2016, emise de procurorul din Procuratura raionului Leova, Valentina Grigoraș (peste trei luni de la pornirea urmăririi penale), Vasilcov Veaceslav, cât și Grișciuc Andrei au fost puși sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal (f.d. 69- 70, 77-78, vol. I).

Art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală statuează că, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț persoana în privința căreia a fost dată o Ordonanță de recunoaștere în această calitate — mai mult de trei luni iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi — mai mult de 6 luni.

Norma legală citată, indică expres termenul în care persoana recunoscută prin ordonanța organului de urmărire penală în calitate de bănuț, poate fi ținută în această calitate, precum și condițiile pentru prelungirea termenului respectiv.

Raportând norma enunțată la situația din speță, s-a constatat că calitatea de bănuț a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei se impune a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale și anume din data de 04 noiembrie 2015, care a expirat la 04 februarie 2016, iar Ordonanțele de punere sub învinuire a acestora au fost emise la 13 aprilie 2016.

În asemenea circumstanțe sunt irelevante argumentele procurorului expuse în cererea de apel precum că, Vasilcov Veaceslav și Andrei Grișciuc nu a fost dispus careva act procesual din rânduț celor menționate în art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, în virtutea căruia numiții ar fi obținut calitatea în cauză penală, respectiv nu se aplică termenele de la articolul nominalizat.

Or, potrivit părții dispozitive a Ordonanței din 04 noiembrie 2015 de către procurorul raionului Leova, Valentin Baidauș, s-a dispus: „pornirea urmăririi penale pe faptul, că la 16 octombrie 2015 minorii Remiță Viorel și Grinco Alexandru au fost torturați de către colaboratorii de poliție a IP Leova, Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. a), b), c) Cod penal, astfel din start fiind exclusă apariția cărorva suspiciuni față de alte persoane și a indicat că cauza dată a fost pornită concret asupra lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei deoarece, din redacția dispozitivului a rezultat că, anume aceste persoane au comis infracțiunea de tortură asupra minorilor Remiță Viorel și Grinco Alexandru.

Un alt argument invocat de procuror, este faptul că, inculpații și părțile apărării, în temeiul art. 65 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală, au avut dreptul la atac, în

modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală.

Instanța de apel a explicat că, atacarea actelor în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, este un drept al părților nu și o obligație, respectiv nu constituie temei de admitere a apelului argumentul sus enunțat, pe când instanța din oficiu este obligată să verifice respectarea a tuturor norme procesuale la stadia urmăririi penale.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul procurorului precum că *din momentul începerii urmăririi penale și până la punerea lui Vasilcov Veaceslav și Andrei Grișciuc sub învinuire, acestora nu numai că nu le-au fost atribuită careva calitate procesuală ci cu participarea lor nu au fost efectuate alte acțiuni de urmărire penală, în privința lor nu au fost dispuse și efectuate careva măsuri speciale de investigații, aceștia continuând fără careva restricții activitatea în cadrul IP Leova*, deoarece la rejudecarea cauzei în apel au fost verificate circumstanțele dacă pornirea dosarului penal în privința inculpaților a avut careva repercusiuni/consecințe importante asupra situației inculpaților - la activitatea profesională și personală al inculpaților. Anume, potrivit certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Leova al IGP nr. 2880 din 22.05.2019) (vol. III, f.d. 39) la 28.01.2016 (perioada până la înaintarea învinuirii) de către Procuratura r-lui Leova au fost solicitate informații în legătură cu pornirea dosarului penal pe inculpații în cauză. În ședința instanței de apel inculpații au declarat că din cauza pornirii dosarului penal ei nu au fost promovați în funcție și nu au primit premii cuvenite în condiții obișnuite de activitate în serviciu al inculpaților.

Recunoașterea calității de bănuț se aplică în interesele persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare, reglementate de art. 64 Cod de procedură penală, ca să știe că este bănuț, să fie audiat în prezența apărătorului, precum și să exercite alte drepturi, fapt ignorat de organul de urmărire penală.

Pe aceleași rațiuni a fost respins și argumentul procurorului precum că instanța eronat a considerat ca fiind lovite de nulitate Ordonanțele de punere sub învinuire din 13 aprilie 2016 privind punerea sub învinuire a lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, deoarece încălcarea procesuală la care face referire instanța de fond nu se atribuie la art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală și în cazul în care nu au fost invocate în cursul efectuării acțiunilor sau la terminarea urmăririi penale, nu mai poate fi invocată la examinarea cauzei, fapt nefăcut de inculpați.

Instanța de apel a menționat că, CtEDO în jurisprudența sa (Hotărârea Deweer contra Belgiei din 27.02.1980) a distins, că noțiunea de „acuzatie” în materie penală la care face referire art. 6 din Convenție are un caracter autonom, care ignoră definițiile din dreptul intern. Acuzatia se definește ca notificarea oficială emanând de la autoritatea competentă, a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie

să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la o autoritate de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită.

Raportând prevederile internaționale la situația din speță, instanța de fond a constatat o încălcare a prevederilor referitoare la sesizarea instanței prevăzute de art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală și nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu.

Raportând cele expuse la cauza diferită judecătii, instanța de apel a reținut că, calitatea de bănuț în privința lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise în art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, i-a creat persoanelor convingerea fermă că nu mai sunt bănuți și urmăriți penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința acestora.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, care indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu a cercetat amănunțit aspectele învinuirii înaintate, nu a verificat și nu a apreciat profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii;

- instanța de apel nu a dat o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate;

- instanța de apel nu a analizat la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, temeiuri pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Codul de procedură penală, precum și nu a executat indicațiile instanței de recurs, contrar prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, și în legătura cu această găsim o singură soluție legală ca să fie casată decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

9. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din

următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele factice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal lărgit, reținând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Rejudecând cauza, instanța de apel a omis prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală și fără a ține cont de indicațiile instanței de recurs, repetat a admis aceleași erori procedurale. Or, instanța de recurs în partea descriptivă a deciziei sale a indicat mod expres că *„Deși din momentul emiterii ordonanței de pornire a urmăririi penale și până la emiterea ordonanțelor de punere sub învinuire au fost efectuate mai multe acțiuni de urmărire penală, acestea nu au fost în măsura de a crea careva repercusiuni importante asupra situației inculpaților, or aceștia și-au continuat activitatea fără a fi supuși unor restricții în*

cadrul IP Leova.

Totodată instanța de recurs reține că art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț, excepție la cele invocate supra pot servi prevederile art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, în care legislatorul a stabilit anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că de către organul de urmărire penală nu au fost admise careva încălcări a legislației în vigoare în momentul în care lui Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei li s-a înaintat învinuirea, or la acel moment ei nu aveau calitate de bănuți.”

În acest context Colegiul penal lărgit reamintește că sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Leova din 27 februarie, a fost contestată cu cerere de apel de către procuror, iar la 05 iunie 2018 prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat, cererea de apel a fost respinsă, astfel la 26 februarie 2019, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a casat total total decizia și a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul, din motiv că concluziile instanțelor de fond cu privire la încetarea procesului penal în privința inculpaților Vasilcov Veaceslav și Grișciuc Andrei este una pripită, lipsită de argumentare juridică, cauza fiind examinată superficial fără a ține cont de circumstanțele de fapt și de drept.

Instanța de recurs ordinar în partea descriptivă a deciziei pronunțate la 26 februarie 2019, indică concret la ce instanța de apel în cadrul rejudecării cauzei urmează să țină cont (f.d. 189-193, vol. II), instanța de apel, însă a omis aceste indicații.

Astfel, erorile menționate supra sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și sunt temei de recurs.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit amintește că, Curtea de la Strasbourg menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că „motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavază împotriva arbitrarului.” (*cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei

în aceeași instanță.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Totodată, în bază prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și recurs, și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

10. Conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 octombrie 2019, în cauza penală în privința inculpaților **Vasilcov Veaceslav Xxx** și **Grișciuc Andrei Xxxx**, și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Pronunțată integral la **30 iulie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu